

РОЗВИТОК ЗАХІДНОГО ДОНБАСУ – ПЕРСПЕКТИВА ВУГЛЕДОБУВНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Станіслав Стівник

кандидат технічних наук

доцент кафедри геобудівництва і гірничих технологій

Національний технічний університет України
«Київський політехнічний інститут» ім. Ігоря Сікорського

stansto@i.ua

Вуглевидобуток – головна вітчизняна складова забезпечення енергоресурсами балансу економіки України, причому ця провідна позиція залишається актуальною в середньостроковій перспективі у зв'язку з сформованим рівнем споживання на теплових електростанціях, діючих коксохімічних підприємствах та зростанням споживання вугілля у побутовому секторі. Загалом в надрах України розташовано понад 117,5 млрд т вугілля в геологічно перспективних запасах, з них 109,2 млрд т – кам'яне вугілля, 55,6 млрд т – балансових. Для сучасного рівня технологій видобутку в Україні зосереджено 33,9 млрд т у промислових запасах, що складає приблизно 4% світових. За річного видобутку 70 – 80 млн т забезпеченість ресурсами перевищує 400 років.

У період 2014 р. видобуток вугілля в Україні зменшився на 61%, з 95 діючих шахт 60 залишилися на неконтрольованій території, у тому числі всі підприємства, що видобувають антрацитове вугілля. Видобуток енергетичного вугілля в Україні за 2015 рік склав 31,6 млн т, у тому числі ПрАТ «ДТЕК «Павлоградвугілля» – 18,8 млн т, що склало 60% загальноукраїнського видобутку, за 2016 р. доля зменшилась до 57% за рахунок збільшення загальних обсягів при практично постійному видобутку в «Павлоградвугілля». Слід передбачити, що досягнутий рівень видобутку (18 – 19 млн т на рік) може бути максимальним для існуючих умов господарювання, зважаючи на те, що за останні 10 років дві шахти були закриті, а будівництво нових підприємств не відбувається.

Масштабні перспективи відновлення видобутку в Україні пов'язані з запасами вугільних родовищ виключно Дніпропетровської області: як нове шахтобудівництво в межах Самарського та Новомосковського районів у середньостроковій перспективі й інтенсифікація видобутку на діючих підприємствах Петропавлівсько-Павлоградського – у найближчий час. Інші

вугільнопромислові райони з перспективними запасами знаходяться поза зоною розмежування (Північний і Південний Донбас) або їх промислові запаси близькі до вичерпання (Червоноармійський та Селідовський райони Донецької області і Лисичанський район Луганської).

Загальні промислові поклади вугілля в Україні розподілені по пластам за потужністю: понад 1,2 м – 20,4%, до 0,8м – 33,3%, до 1,2 м – 74%, що визначає перспективу виймання тонких та дуже тонких пластів, переважаючи більшість (до 60%) яких зосереджена в геолого-промислових районах Західного Донбасу. Із 48 перспективних ділянок для нового будівництва шахт, 36 ділянок розташовані на родовищах Західного Донбасу і передбачають можливість будівництва підприємств потужністю 4 – 5 млн т на рік. Зважаючи на те, що нове будівництво пов'язане із значними капітальними вкладеннями і потребує значного часу для досягнення валового обсягу найбільш оптимальним слід вважати інтенсифікацію вуглевидобутку на діючих підприємствах Павлоградсько-Петропавлівського району, що дозволить в короткостроковій перспективі отримати зростання обсягів вугільної продукції за мінімальних вкладень. Розробка Самарської свити пластів, яка є розгалуженням покладів Донецького басейну в межах Донецько-Дніпровської западини, може бути інтенсифікована за рахунок поглиблення розробки на діючих підприємствах, де запаси розвідані до глибин 600 – 900 м. В першу чергу це шахта «ім. Героїв космосу» та «Західно-Донбаська», де поглибленням стволів можна досягнути горизонтів з достатніми запасами.

Наведені перспективні шляхи розвитку вуглевидобутку у Західному Донбасі найбільш достовірно можуть бути реалізовані за умови державно-приватного співробітництва.